

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN 2545-3998

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ, КНИЖЕВНИ
И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC, LITERARY
AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 3, NO 5, STIP, MACEDONIA, 2018

ГОД. III, БР. 5
ШТИП, 2018

VOL. III, NO 5
STIP, 2018

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. III, Бр. 5
Штип, 2018

Vol. III, No 5
Stip, 2018

PALMK, VOL 3, NO 5, STIP, MACEDONIA, 2018

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,
Република Македонија

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Република Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Република Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија
Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија
Горан Калоѓера, Универзитет во Риека, Хрватска
Дејан Дуриќ, Универзитет во Риека, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Гурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,
Republic of Macedonia

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, United States of America
Tole Belcev, Goce Delcev University, Republic of Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delcev University, Republic of Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Georgeta Rata, Banat University, Romania
Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania
Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia
Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia
Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey
Elena Daradanova, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruyse, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Даница Гавриловска–Атанасовска (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ
РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип, Македонија

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Danica Gavrilovska-Atanasovska (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST
EDITORIAL COUNCIL
Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip, Macedonia

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip:
<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

BIBLIOGRAPHIC INFORMATION

Journal Name	PALIMPSEST International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research
Abbreviation	PALMK
ISSN (print)	2545-398X
ISSN (online)	2545-3998
Knowledge field:	UDC 81
UDC code	UDC 82 UDC 008
Article Format	HTML/ PDF; PRINT/ B5
Article Language	Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish, Italian
Type of Access	Open Access e-journal
Type of Review	Double-blind peer review
Type of Publication	Electronic version and print version
First Published	2016
Publisher	Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip, Republic of Macedonia
Frequency of Publication	Twice a year
Subject Category	Language and Linguistics, Literature and Literary Theory, Education, Cultural Studies
Chief Editor	Ranko Mladenoski
Country of Origin	Republic of Macedonia
Online Address	http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL
E-mail	palimpsest@ugd.edu.mk Academia edu https://www.ugd.academia.edu/ PALIMPSESTПАЛИМПСЕСТ
	Research Gate https://www.researchgate.net/profile/Palimpsest_Palimpsest2
Profiles	Facebook Palimpsest / Палимпсест
	Twitter https://twitter.com/palimpsest22
	SCRIBD https://www.scribd.com/user/359191573/Palimpsest-Палимпсест

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

15 ПРЕДГОВОР

Светлана Јакимовска, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Svetlana Jakimovska, editor of Palimpsest

ЈАЗИК / LANGUAGE

19 Виолета Јанушева

ИСТИОТ/А/О/Е ВО НОВИНАРСКИОТ ПОТСТИЛ НА
МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК

Violeta Janusheva

THE [SAME] IN THE JOURNALISTIC SUB-STYLE OF THE STANDARD
MACEDONIAN LANGUAGE

31 Игор Станојоски

ЗА И ПРОТИВ УПОТРЕБАТА НА АОРИСТОТ ОД НЕСВРШЕНИТЕ
ГЛАГОЛИ

Igor Stanojoski

USE OF IMPERFECTIVE AORIST: FOR AND AGAINST

43 Марија Леонтик

КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА ГЛАСОВИТЕ ВО ТУРСКИОТ И ВО
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И НИВНА КЛАСИФИКАЦИЈА

Marija Leontik

CONTRASTIVE ANALYSIS OF THE TURKISH AND MACEDONIAN
SOUNDS AND THEIR CLASSIFICATION

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

61 Chahinda Ezzat

LES VOIX DU « SILENCE » DANS LE SILENCE DE MAHOMET DE SALIM
BACHI

Chahinda Ezzat

VOICES OF “SILENCE” IN THE SILENCE OF MAHOMET BY SALIM BACHI

73 Марија Ѓорѓиева Димова

ПИШУВАЊЕТО КАКО ДОМУВАЊЕ

Marija Gjorgjieva Dimova

WRITING AS A NARRATIVE HOME

87 Nurdan Yeşilyurt

DEDE KORKUT HİKÂYELERİ'NDE İHANET MOTİFİ ÜZERİNE

Nurdan Yeşilyurt

UPON THE THEME OF TREACHERY IN THE BOOK OF DEDE KORKUT

99 Satı Kumartaşlıoğlu

AFYONKARAHİSAR/EMİRDAĞ TÜRKÜLERİNDE COĞRAFYA VE MEKÂN UNSURLARI

Satı Kumartaşlıoğlu

GEOGRAPHY AND PLACE ELEMENTS IN EMIRDAG FOLK SONGS

115 Şerife Seher Erol Çalışkan, Tuğba Teke

TÜRKMEN EFSANELERİNDE NEDİR ŞAH

Sherife Seher Erol Calışhkan, Tugba Teke

NEDIR SHAH IN TURKMENIAN LEGENDS

131 Славчо Ковилоски

ХРИСТЕ ХАЏИ КОНСТАНТИНОВИЧ: ПИСМОВНИК И ЕРМИНИЈА

Slavcho Koviloski

HRISTE HADZHI KONSTANTINOVICH: PISMOVNIK AND ERMINIA

139 Can Şen, Alp Eren Demirkaya

TROYSKİLİ AHMED TACEDDİN'İN RUSYA TÜRKLERİNİN TİYATRO FAALİYETLERİ HAKKINDAKİ BİR YAZISI

Can Şen, Alp Eren Demirkaya

AN ARTICLE OF AHMED TACEDDIN FROM TROYSKI ABOUT THEATER ACTIVITIES OF RUSSIAN TURKS

151 Даниела Андоновска-Трајковска

ТРАГАЊЕ ПО ЕСЕНЦИЈАТА ВО (ВОН)ТЕКСТОВНИТЕ СТРУКТУРИ (КОН „ВО КОЖУРЕЦОТ НА ВЕКОТ“ ОД ВЕСНА МУНДИШЕВСКА-ВЕЛЈАНОВСКА)

Daniela Andonovska-Trajkovska

A QUEST FOR THE ESSENCE IN THE (EXTRA) TEXTUAL STRUCTURES OF “IN THE COCOON OF THE CENTURY” BY VESNA MUNDISHEVSKA-VELJANOVSKA

161 Ивона Мургоска, Мариче Чолакова

РЕАКТУЕЛИЗАЦИЈА НА МИТОТ ЗА АНТИГОНА ВО ДРАМИТЕ НА СОФОКЛЕ И НА ЖАН АНУЈ

Ivona Murgoska, Mariche Cholakova

REACTUALIZATION OF THE MYTH ANTIGONE BY SOPHOCLES AND ANOULIH

КУЛТУРА / CULTURE

179 **Luciana Guido Shrempf**

VIAGGIO NELLA STORIA DELL'ITALIA CONTEMPORANEA ATTRAVERSO I FILM DEGLI ULTIMI VENTI ANNI: DALLA PRIMA GUERRA MONDIALE AD OGGI

Luciana Guido Shrempf

A JOURNEY ACROSS THE HISTORY OF CONTEMPORARY ITALY THROUGH THE MOVIES OF THE LAST TWENTY YEARS: FROM THE FIRST WORLD WAR UNTIL TODAY

197 **Слободан Милошески**

КУЛТУРА НА ЧИТАЊЕ НА ЛИКОВНИТЕ ДЕЛА

Slobodan Milosovski

CULTURE OF READING THE ARTWORK

207 **Петар Намичев, Екатерина Намичева**

ЧАРДАКОТ – ВИТАЛЕН ПРОСТОПЕН ЕЛЕМЕНТ ОД ГРАДСКАТА КУЌА ВО ШТИП ОД 19 ВЕК

Petar Namicev, Ekaterina Namicheva

THE BALCONY LOGGIA - A VITAL SPATIAL ELEMENT OF THE 19TH CENTURY HOUSE IN SH TIP

221 **Стојанче Костов**

ОРСКАТА ТРАДИЦИЈА КАЈ МАКЕДОНСКАТА ДИЈАСПОРА ВО СРБИЈА (ПО ПРИМЕРИ ОД ИСТРАЖУВАЊАТА НА ЕТНОКОРЕОЛОГОТ МИХАИЛО ДИМОСКИ ВО ГЛОГОЊ И ВО ЈАБУКА)

Stojanche Kostov

THE FOLK DANCE TRADITION OF THE MACEDONIAN DIASPORA IN SERBIA (FOLLOWING THE RESEARCHES OF ETHNOCHOREOLOGIST MIHAILO DIMOSKI IN PANCHEVO, KACHAREVO, GLOGONJ AND JABUKA)

233 **Zorica Nikolovska**

DER ÜBERSETZUNGSPROZESS ALS MACHTÄQUILIBRIUM ZWISCHEN VERSCHIEDENEN KULTUREN

Zorica Nikolovska

THE TRANSLATION PROCESS AS A POWER EQUILIBRIUM BETWEEN DIFFERENT CULTURES

МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY

245 Mohamed El-Halfaoui

LANGUES ET CULTURES DANS LE SYSTEME EDUCATIF MAROCAIN
(ANALYSE DES REPRESENTATIONS)

Mohamed El-Halfaoui

LANGUAGES AND CULTURES IN THE MOROCCAN EDUCATIONAL
SYSTEM (ANALYSIS OF REPRESENTATIONS)

259 Abderrahim Turchli

VERS UNE PROMOTION DE L'ENSEIGNEMENT – APPRENTISSAGE DE
L'INTERCULTUREL A TRAVERS LA LECTURE DE L'ŒUVRE LITTERAIRE
SUBSAHARIENNE

Abderrahim Turchli

TOWARDS THE PROMOTION OF INTERCULTURAL TEACHING-
LEARNING THROUGH READING FRANCOPHONE LITERARY WORK

269 Адријана Хаџи-Николова, Нина Даскаловска

СТРАТЕГИИТЕ ЗА ЧИТАЊЕ ВО НАСТАВАТА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК

Adrijana Hadji-Nikolova, Nina Daskalovska

READING STRATEGIES IN ENGLISH LANGUAGE INSTRUCTION

281 Ümit Süleymani

MAKEDONYA'DA TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ PSİKOLOJİK
ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ümit Süleymani

A STUDY ON THE PSYCHOLOGICAL PROPERTIES OF TURKISH
TEACHER CANDIDATES IN MACEDONIA

293 Милена Гаврилова, Нина Даскаловска

ИНДИВИДУАЛНИ РАЗЛИКИ МЕЃУ УЧЕНИЦИТЕ И РАЗЛИЧНИ
СТИЛОВИ НА УЧЕЊЕ

Milena Gavrilova, Nina Daskalovska

INDIVIDUAL LEARNER DIFFERENCES AND DIFFERENT LEARNING
STYLES

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- 307** **Људмил Спасов, Димитар Пандев**
„СТАНДАРДЕН МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК“ ОД АВТОРКАТА ВИОЛЕТА
ЈАНУШЕВА
Ljudmil Spasov, Dimitar Pandev
STANDARDEN MAKEDONSKI JAZIK [STANDARD MACEDONIAN
LANGUAGE] BY VIOLETA JANUSHEVA
- 313** **Ранко Младеноски**
БЕЛЕТРИЗИРАЊЕ НА ТЕОРИЈАТА И ТЕОРЕТИЗИРАЊЕ НА
БЕЛЕТРИСТИКАТА
Ranko Mladenoski
BELLETRIZING OF THE THEORY AND THEORIZING OF THE
BELLETRISTICS
- 331** **Марија Гркова**
ПРАГМАТИЧКАТА КОМПЕТЕНЦИЈА ВИДЕНА НИЗ ОЧИТЕ НА
НАСТАВНИЦИТЕ НА СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ
Marija Grkova
PRAGMATIC COMPETENCE THROUGH THE EYES OF A FOREIGN
LANGUAGE TEACHERS

ДОДАТОК / APPENDIX

- 339** ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ
ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“

CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

ПРЕДГОВОР

Почитувана читателке, ценет читателу,

Пред вас го имате петтиот број на меѓународното научно списание *Палимпсест* со кој тоа влегува во третата година од своето постоење. Бавните, но сигурни исчекори кои ние како уредници ги остваруваме со секој нов број на списанието само ни ја потврдуваат увереноста дека сме биле на вистинскиот пат кога ги поставувавме неговите темели. Имено, водени од идејата на нашиот патрон Гоце Делчев дека „светот единствено е поле за културен натпревар меѓу народите“ сметавме дека токму страниците на нашето списание, преку размената на идеи и сознанија, ќе создадат нов простор за културен и научен натпревар. Во тој дух и се определивме трудовите да се објавуваат на повеќе јазици (англиски, француски, германски, италијански, турски и руски јазик), секако негувајќи го, пред сè, мајчиниот македонски јазик. Во тој дух беше и определбата да се објавуваат трудови не само на домашни туку и на странски автори чиј интерес за списанието расте со секој нареден број.

Во петтиот број на списанието во петте рубрики (*Јазик, Книжевност, Култура, Методика на наставата и Прикази*) се распределени вкупно 25 труда. Дел од нив се напишани од страна на автори од Македонија: Виолета Јанушева, Игор Станојоски, Марија Леонтиќ, Марија Ѓорѓиева Димова, Славчо Ковилоски, Даниела Андоновска-Трајковска, Ивона Мургоска, Мариче Чолакова, Лучана Гвидо-Шремпф, Слободан Милошески, Петар Намичев, Екатерина Намичева, Стојанче Костов, Зорица Николовска, Адријана Хаџи-Николова, Нина Даскаловска, Милена Гаврилова, Умит Сулејмани, Људмил Спасов, Димитар Пандев, Ранко Младеноски и Марија Ѓркова. Покрај нив, во рубриката *Книжевност* свој придонес дадоа и Чахинда Езат (Chahinda Ezzat) од Египет, како и Нурдан Јешилјурт (Nurdan Yeşilyurt), Сат' Кумарташл'оглу (Satı Kumartaşlıoğlu), Шерифе Сехер Ерол Чал'шкан (Şerife Seher Erol Çalışkan), Тугба Теке (Tuğba Teke), Џан Шен (Can Şen) и Алп Ерен Демиркаја (Alp Eren Demirkaya) од Турција. Помеѓу преостанатите, рубриката *Методика на наставата* ја збогатија и Мохамед Ел-Халфаи (Mohamed El-Halfaoui) и Абдерахим Турчли (Abderrahim Turchli) од Мароко.

Искажувајќи искрена и длабока благодарност кон сите автори кои дадоа свој придонес за збогатувањето на овој број, воедно ја изразувам и својата цврста убеденост дека културниот и научен натпревар на страниците на *Палимпсест* нема да застане и дека во него ќе продолжат да објавуваат трудови, на големо задоволство на Уредувачкиот одбор и на Редакцискиот совет, наши колешки и колеги од сите континенти.

Светлана Јакимовска, уредник на Палимпсест

FOREWORD

Dear reader,

This is the fifth issue of the international scientific journal *Palimpsest* which enters the third year of its existence. The slow but sure steps forward that we as editors accomplish with each new issue of the journal confirm our conviction that we were on the right track when we laid down its foundations. Namely, led by the idea of our patron Goce Delchev that “the world is only a field for cultural competition among nations”, we believed that the pages of our journal, through the exchange of ideas and knowledge, would create a new space for cultural and scientific competition. In that spirit we decided to publish articles in many languages (English, French, German, Italian, Turkish and Russian), certainly nurturing, above all, our native Macedonian language. In that spirit was the decision to publish articles not only from Macedonian but from foreign authors as well whose interest in the journal grows with every new issue.

In the fifth issue of the journal a total of 25 papers are placed in the five sections (*Language, Literature, Culture, Teaching Methodology and Book Reviews*). Some of them are written by authors from Macedonia: Violeta Janusheva, Igor Stanojoski, Marija Leontik, Maria Gjorgjieva Dimova, Slavcho Koviloski, Daniela Andonovska-Trajkovska, Ivona Murgoska, Mariche Cholakova, Lucana Guido-Schrempf, Slobodan Miloseski, Petar Namichev, Ekaterina Namicheva, Stojanche Kostov, Zorica Nikolovska, Adrijana Hadzi-Nikolova, Nina Daskalovska, Milena Gavrilova, Umit Sulejmani, Ljudmil Spasov, Dimitar Pandev, Ranko Mladenovski and Marija Grkova. In addition to them, among the contributors to the “*Literature*” section were Chahinda Ezzat from Egypt, as well as Nurdan Yeşilyurt, Satı Kumartaşlıoğlu, Sherife Seher Erol Calışkan, Tugba Teke, Can Şen and Alp Eren Demirkaya from Turkey. The “*Teaching Methodology*” section was also enriched by Mohamed El-Halfaoui and Abderrahim Turchli from Morocco.

Expressing sincere and deep gratitude to all authors contributing to the enrichment of this issue, I also express my firm conviction that the cultural and scientific competition on the pages of *Palimpsest* will not stop, and to the great pleasure of the Editorial Board and the Editorial Council, our colleagues from all continents will continue to publish their articles in the journal.

Svetlana Jakimovska, editor of Palimpsest

ЗА И ПРОТИВ УПОТРЕБАТА НА АОРИСТОТ ОД НЕСВРШЕНИТЕ ГЛАГОЛИ

Игор Станојоски

Универзитет „Гоце Делчев“, Република Македонија
igor.stanojoski@ugd.edu.mk

Апстракт: Македонскиот јазик располага со две минати определени времиња: свршено (аорист) и несвршено (имперфект). Од несвршените глаголи може да се образуваат и аорисни и имперфектни форми. Сепак, во дел од говорите, особено во скопскиот, напредува тенденцијата за напуштање на аорисните форми од несвршените глаголи и за строга распределба: од свршени глаголи само свршено време, од несвршени глаголи само несвршено време. Тоа е појава на парадигматска јазична економија, бидејќи води кон целосно губење на цела низа форми, како *плакав, плака, седов, седе* итн. Преку еден поширок поглед врз македонскиот дијалектен простор ќе ја разгледаме (не)оправданоста на употребата на аористот од несвршените глаголи. Ќе забележиме дека врз ова прашање влијаат и фактори од социолингвистички карактер.

Клучни зборови: *аспект, вид, глагол, македонски, дијалекти, јазик, економија.*

Вовед

Морфологијата на македонскиот јазик, иако доживеала извесни упростувања низ историскиот развој на јазикот, сепак, во споредба со преостанатите словенски јазици останува поусложнета. Како што е одамна познато во славистичката наука, полната разгранетост на формите на глаголот (во согласност со граматичките категории) задржана е – и дури и збогатена – единствено во јазиците од балканскиот јазичен сојуз. Од литературните јазици највидливо е тоа во македонскиот и во бугарскиот јазик.

За македонскиот глагол се напишани илјадници страници. Многубројни студии се посветени на временските и на аспектуалните разновидности, на употребата на одделните форми, на категориите прекажаност, определеност, готовност итн. И покрај обемната литература, во лингвистиката и натаму се чувствува неисцрпноста на глаголот како предмет на истражување. Нецелосната истраженост особено се наметнува со текот на времето и со географски условените разновидности на македонскиот јазик. Современите развојни тенденции сами по себе ја наметнуваат потребата од стручна јазична „будност“

заради навремено согледување на трендовите и заради целесообразно водење на јазичната политика. Од друга страна, и дијалектната разновидност на територијата на Република Македонија и демографските промени ни ја наметнуваат потребата од еден поширок и „подемократски“ поглед кон јазичните состојби на целата територија.

Прекинатиот контакт со Пиринска и со Егејска Македонија (и состојбата со употребата на македонскиот јазик во соседните земји), од една страна, и засилената внатрешна комуникација меѓу градовите и селата во Република Македонија, благодарение на постепено подобруваната инфраструктура, но најмногу благодарение на универзитетите, од друга страна, не можеа да не предизвикаат специфични развојни тенденции и во нормираниот македонски јазик. На пример, растот на Универзитетот „Гоце Делчев“, отворањето на Филолошкиот факултет во негови рамки и прераснувањето на Штип во универзитетски град со текот на времето ќе ги дадат и првите знаци на влијание врз стандардниот јазик.

1. Терминологија

Овој труд е од областа на реализацијата на категоријата вид во минатите времиња. Во македонскиот јазик ги разликуваме следните минати времиња:

- минато определено свршено;
- минато определено несвршено;
- минато неопределено свршено;
- минато неопределено несвршено;
- предминато.

Кон овие времиња би можел да се додаде и дел од спектарот комбинации со глаголот *има/нема* како помошен, односно конструкциите со овој глагол, особено јасно изразените перфект II (*имам јадено*) и плусквамперфект II (*имав јадено*).

Веднаш може да се забележи дека оваа терминологија, иако е општоприфатена во македонската лингвистика, остава извесен впечаток на гломазност, што е особено изразито при изучувањето на македонскиот јазик како странски. Дури и најталентираните странски студенти за да одговорат на една задача како: „Образувајте минато неопределено свршено време од глаголот *купи*“ имаат просечна потреба од околу 5-6 секунди да се сетат за кое време, односно за кој тип форми, всушност, станува збор.

Во учебниците *Македонска мова* (2009), *Makedonština* (2012), термините базирани на категориите определеност и вид ги заменивме со термини на формална основа: (минато) просто време и (минато) сложено време. И покрај тоа што може да ни се префрли за неупотреба на затврдената терминологија, сметаме дека оваа постапка е целесообразна од методички аспект: со термините *просто* и *сложено време* се обезбедува многу поголема прегледност и експлицитност.

Минато време се образува и од свршени и од несвршени глаголи не само во македонскиот туку и во сите словенски јазици. Во граматиката на македонскиот јазик, за разлика од граматиката на рускиот, чешкиот, полскиот и други словенски јазици, се издвојуваат посебни времиња – свршени и несвршени. Во наставата со полските студенти прибегнавме кон следново упростување: рековме дека минатото просто (определено) време е едно, само што „малку поинаку“ се образува од свршените – поинаку од несвршените глаголи. Се разбира дека тоа не е сосем точно. Но, еве, да си го поставиме прашањето зошто разликуваме посебни времиња – свршено и несвршено? Зошто не можеме да речеме дека нема посебни времиња, туку разликата е само во видот на глаголот? Зошто не можел уште Блаже Конески во својата *Грамматика* (Конески, 2004) да напише: „Кај свршените глаголи во минато определено време се јавуваат следниве вокали на основата... а кај несвршените следниве... несвршените глаголи во второ и трето лице еднина на минатото определено време ја добиваат наставката *-ше*, а свршените *-ø*, додека минатото неопределено време и од несвршените и од свршените глаголи се образува со *сум + л-форма*...“?

Разликуваме свршени и несвршени времиња од четири главни причини:

1. Се образуваат од две различни основи;

2. Имаат различни наставки во 2 и 3 лице едн. аорист (*-ø*) и имперфект (*-ше*).

Во врска со првата и втората причина, формалните разлики навистина се впечатливи, но и во полскиот, рускиот и во други словенски јазици идното време од свршени и од несвршени глаголи се образува на сосема различен начин (*буду читать, прочитам; będę czytać, przeczytam*), па сепак не се разликува идно свршено време и идно несвршено време.

3. Кај свршените времиња дејството се сфаќа во неговата потполност и завршеност. (Конески 2004, стр. 423).

Оваа причина паѓа во вода ако се помисли на тоа дека и во полскиот, рускиот и во други словенски јазици минатото време се образува и од свршени и од несвршени глаголи, и во овие јазици минатото време од свршени глаголи се сфаќа во неговата целосност и заокруженост и слично, па во овие јазици сепак не се разликуваат посебно свршено и несвршено време.

Веројатно, најзначајната причина поради која разликуваме свршени и несвршени времиња, е следнава:

4. Постои свршено време од несвршени глаголи *пив, сум пил, јадов, сум јал* итн.

Во моментот кога овие форми ќе ги прогласиме за мртви (архаизирани и непожелни во современиот македонски јазик), во истиот момент би можеле да почнеме да го оспоруваме разликувањето свршени и несвршени времиња. Мојата лична согледба, пак, е дека процесот на напуштање на формите на свршените времиња од несвршени глаголи

има земено замав. Целта на овој труд е да се прикаже колку е силен тој замав, дали тој треба да се поддржи или да се спречи. Ќе се обидеме да не бидеме пристрасни и објективно да ги соочиме аргументите ЗА и ПРОТИВ употребата на аористот од несвршени глаголи.

2. Употребата на имперфективниот аорист

Законот за јазичната економија дејствува во два правци: вертикално (парадигматски) и хоризонтално (синтагматски). За обичниот зборувач позабележителна е хоризонталната, односно употребата на покуси зборови и изрази во реченицата, употребата на покуси реченици и слично. Јазичната економија во парадигмата ја забележува лингвистот и таа често е предмет на проучување во лингвистиката. Процесот на напуштање на свршеното време од несвршените глаголи треба да се гледа токму како одраз на законот за вертикалната (парадигматската) јазична економија. На пример, зборуваачот наместо *јадов* и *јадев*, *нив* и *ниев*, се решава да се ограничи само на *јадев* и *ниев* во сите случаи.

Во скопскиот говор, особено во неговата современа состојба (XXI век) бележиме прибегнување кон јазична економија и кон целосно напуштање на аористот од несвршените глаголи. Формите *јадов*, *јаде*, *нив*, *ни* итн. во скопскиот говор се напуштени и наместо нив се употребуваат *јадев*, *јадеше*, *ниев*, *ниеше*.

Централниот дел од нашата работа предвидена за овој труд ќе биде да дадеме преглед на употребата на аористот од несвршени глаголи на целата територија на Република Македонија. Притоа, нас ќе нè интересира само најновата состојба во дијалектите. Со оглед на шареноликоста на македонскиот дијалектен простор, како и за да дадеме предност на јазично влијателните центри, ќе се занимаваме, пред сè, со актуелната состојба во неколку градски говори. Најголем дел од податоците што ќе ги прикажеме се собрани од млади зборуваачи на студентска возраст. Сметаме дека на овој начин ќе дојдеме до најдобра проценка и на состојбата и на перспективите на употребата на аористот од несвршени глаголи. Состојбата во говорот на студентите сметам дека е најпоказателна ако сакаме да направиме прогноза на понатамошниот јазичен развој.

Во табелата што заради техничко удобство ја сместивме на крајот на овој труд, прикажана е состојбата со употребата на аористот и имперфектот од 8 често употребувани несвршени глаголи во четири градски говори и тоа: еден западномакедонски – битолскиот, еден северномакедонски – кумановскиот, и два источномакедонски – штипскиот и струмичкиот. Кон нив ја додадовме и состојбата во стандардниот јазик, но онака како што ја опишал Блаже Конески во својата *Граматика* (Конески 2004). Податоците од битолскиот, штипскиот, струмичкиот и кумановскиот говор се добиени од информатори на студентска возраст (студенти).

Од табелата можеме да заклучиме дека кај 7 од наведените 8 несвршени глаголи во штипскиот, струмичкиот и кумановскиот говор има доследно и строго разликување на свршеното и несвршеното време, односно постојат посебни аорисни форми. Кај глаголот *сум* само штипскиот говор има посебни аорисни форми и тоа само во множината. Во овие три градски говори јасно се разликуваат и аорисните форми од глаголот *може*, кои не се вообичаени ни во стандардниот јазик според *Граматицата* на Блаже Конески.

Младите зборуваачи на битолскиот говор, пак, регуларно ги употребуваат само аорисните форми од глаголот *јаде*, додека употребата на истите форми кај преостанатите 7 глаголи им се чини необична, архаична и „селска“. За дел од овие форми, на пр. за *ни*, се двоумат дали би ги употребиле.

За споредба, во говорот на највозрасната група зборуваачи на соседниот демирхисарски говор јасно се разликуваат аорисните форми од сите 8 глаголи со исклучок на глаголот *може*, кај кој формата *могов* се среќава само спорадично. Интересна за овој говор е и доследната употреба на аористот од *сум*: *бив*, *би*, *би*, *бивне*, *бивте*, *бија*. Пример во реченица: *Во 11 сатот ние уште бевне Битола*. Наспрема: *Бивне Битола (и си дојдовне)*.

Во скопскиот говор, како што веќе рековме погоре, аорисните форми не се употребуваат, односно наместо нив се употребуваат имперфектните форми дури и кога сакаме да предадеме свршено дејство. На пример, во скопскиот говор имаме: *јадев*, *јадеше*, дури и кога сакаме дејството да го предадеме како свршено. Ваквата употреба понатаму отворила простор и за додавање на наставката *-ше* кај двовидските глаголи во нивното свршено значење: *дипломираше*, наместо *дипломира*.

Губењето на аорисните форми од несвршените глаголи не е одлика само на скопскиот говор. Подеднакво силно го има зафатено и соседниот велешки говор, а веќе видовме од табелата дека овој процес напреднал и во оддалечениот битолски говор. Всушност, станува збор за општа западномакедонска тенденција, која првично ги зафатила градските говори, започнувајќи од најголемиот град. Врз (не)употребата на аорисните форми од несвршените глаголи сметам дека влијае и социолингвистичкиот фактор, со оглед на тоа што употребата е подоследна во селските говори. Последново го илустриравме преку споредбата на демирхисарскиот и битолскиот говор, а една поцелосна споредба на селските и градските говори во западна Македонија со сигурност ќе ни даде повеќе потврди за влијанието на социолингвистичкиот фактор.

За зборуваачите од источна и од северна Македонија незамисливо е функционирањето на јазикот без доследна употреба на аористот од несвршените глаголи. Поради почестата употреба на аористот во споредба со имперфектот, формите *јаде*, *седе*, се и почести од *јадеше*, *седеше* и сл.

Се наметнува прашањето: Која е семантичката димензија што ги прави овие форми да се доживуваат како неопходни во говорите во кои се употребуваат? Ова прашање го повлекува и прашањето: На кој начин се пополнила семантичката празнина во говорите во кои се изгубиле тие форми?

Овие две прашања го наметнуваат и прашањето: Што ќе се изгуби во македонскиот стандарден јазик доколку се исфрлат аорисните форми од несвршените глаголи? За да одговориме на ова прашање, ќе направиме семантичка анализа на неколку семантички блиски глаголи. За пример ќе ги земеме аористот и имперфектот од глаголот *јаде*, аористот од глаголот *изеде*, *дојаде* и *најаде се*. Во говорите каде што не се употребува аористот од *јаде*, наместо него се употребува имперфектот од *јаде*, а доколку се почувствува посилна потреба дејството да се претстави како свршено, тогаш се прибегнува кон употреба на некој од трите семантички најблиски свршени глаголи: *изеде*, *дојаде*, *најаде се*.

Кај формите *јадов*, *јаде*, *јаде*, *јадовме*, *јадовте*, *јадоа* можеме да ги изделиме следните семи: 1) Внесува во усната празнина (лапа) и голта; 2) Дејството се вршело во минатото; 3) Дејството е свршено.

Кај формите *јадев*, *јадеше*, *јадеше*, *јадевме*, *јадевте*, *јадеа* ги изделуваме следните семи: 1) Лапа и голта; 2) Дејството се вршело во минатото; 3) Дејството е несвршено.

Кај формите *изедов*, *изеде*, *изеде*, *изедовме*, *изедовте*, *изедоа* ги изделуваме следните семи: 1) Лапа и голта; 2) Дејството се вршело во минатото; 3) Дејството е свршено; 4) Вршителот во целост исцрпил одредено количество од предметот на дејството. На пример: *изедов цело прасе*, или и само *изедов* значи дека порцијата е исцрпена.

Кај формите *дојадов*, *дојаде*, *дојаде*, *дојадовме*, *дојадовте*, *дојадоа*, ги изделуваме следните семи: 1) Лапа и голта; 2) Дејството се вршело во минатото; 3) Дејството е свршено; 4а) Вршителот го довршил исцрпувањето на предметот на дејството, или 4б) Вршителот завршил со вршење на дејството. 4а) кај овој глагол не е еднакво со 4) кај глаголот *изеде*, затоа што овде вршителот може само да го довршил исцрпувањето што го започнал некој друг. На пример: *Го дојадов чоколадото – имаше останато само две коцки*.

Кај формите *се најадов*, *се најаде*, *се најаде*, *се најадовме*, *се најадовте*, *се најадоа*, ги изделуваме следните семи: 1) Лапа и голта; 2) Дејството се вршело во минатото; 3) Дејството е свршено; 4) Вршителот во целост си ја задоволил потребата од храна.

Од наведениот опис на значењето на овие глаголи, може да се заклучи дека формите *јадов*, *јаде*... барем по една сема се разликуваат од сите други. Имено, од *јадев*, *јадеше*... се разликуваат по семата „3) Дејството е свршено“, а од преостанатите три глаголи се разликуваат по немањето на 4-та сема. Во *јадов*, *јаде*... немаме ниту информација дека предметот на дејството (порцијата) е исцрпен, ниту дека потребата за храна вршителот си ја задоволил. На пример, вршителот може да рече:

Јадов, ама не се *најадов*. Разликите меѓу *јадов*, од една страна, и *изедов*, *дојадов* и *се најадов*, од друга страна, беа очекувани затоа што секој префикс, покрај видското, привнесува и семантичко проширување со уште една сема (во случајов означена со бројот 4). Формите *јадов*, *јаде...* зборуваачот ги употребува тогаш кога не чувствува потреба од тоа семантичко проширување, а кога има потреба дејството да го претстави како свршено. Во овој случај формите на аористот од несвршениот глагол се незаменливи.

Што се изгубило во скопскиот говор со губењето на аористот од несвршените глаголи? Се појавила хомонимија меѓу аористот и имперфектот, односно имперфектните форми се обопштиле и во случаите кога станува збор за свршени дејства, а со тоа се намалил инвентарот на формите, но се намалила и нивната смислоразликувачка способност. Станува збор за парадигматска јазична економија која води кон извесно изразно-семантичко осиромашување на јазикот.

Новиот скопски говор се формирал под влијание на една дијалектна смеса до која дошло по миграцијата од сите делови на Македонија. Во контактната лингвистика докажано е дека јазичниот контакт најчесто води кон вертикална (парадигматска) јазична економија и до губење на одредени категории. Јазиците што стапуваат во јазични сојузи најчесто од синтетички преминуваат во аналитички благодарение на загубата на падежните форми. Во врска со последново, поопсежните истражувања би можеле да потврдат дали губењето на аорисните форми од несвршените глаголи во скопскиот говор е последица од контактот на дијалектите што се одвивал во Скопје. Поопсежни истражувања би можеле да покажат и до кој степен истата тенденција во западномакедонските градски говори е условена од истата појава во скопскиот говор.

За избегнувањето на аорисните форми од несвршените глаголи со сигурност придонело и нивното доживување како нестандартни. Имено, и покрај тоа што овие форми се „уредно“ наведени од страна на Блаже Конески, сепак тие не се застапени во медиумите. На телевизија, на пример, во преводите на телевизиските серии не се среќаваат. Во весниците, исто така, не се среќаваат. Во книжевноста се појавуваат сè поретко. Оваа состојба предизвикува овие форми да се доживуваат како одлика само на народниот јазик, па кога зборуваачот се труди да зборува постандардно, ги избегнува. Освен тоа, говорот на студентите се карактеризира со стремез да се звучи посовремено од возрасните. Овие фактори не одат во прилог на употребата на аористот од несвршените глаголи.

3. Заклучок

Аорисните форми од несвршените глаголи се употребуваат на поголем дел од територијата на Република Македонија. Сепак, тие се изгубиле или се зафатени од процесот на губење во најпрестижниот говор, скопскиот, како и во велешкиот и во повеќе престижни градски говори во западна Македонија. Нивното губење е резултат на вертикалната (парадигматска) јазична економија и доведува до извесно семантичко осиромашување на изразот. Поради тоа, сметаме дека употребата на аористот од несвршени глаголи во македонскиот стандарден јазик треба да се одобрува. Тоа особено треба да се поддржи во уметничката литература, бидејќи писателите имаат веројатно најголема потреба од поголем фонд на расположливи јазични смислоразликувачки средства. Формулацијата „да се поддржи“ подразбира дека лекторите не треба да ги исправаат авторите што употребиле аорисна форма од несвршен глагол.

Ќе изделиме уште еден значаен проблем што не оди во прилог на употребата на аорисните форми од несвршените глаголи. Рековме дека овие форми се употребуваат во сите три наречја, но многу подоследно во југоисточното и во северното, отколку во западното. Во *Граматиката* (2004) на Блаже Конески овие форми се сметаат за литературни. Но, голема препрека во нивното општо прифаќање во т.н. културен дијалект на стандардниот македонски јазик е големата формална разлика меѓу аористот (и имперфектот) во западното наспрема аористот во преостанатите две наречја. Имено, формите *јадов*, *седов* и слично, кои се предложени како литературни, не се познати во источните и во северните говори. Во источните и во северните говори најбитна смислоразликувачка функција во опозицијата аорист : имперфект игра акцентот, додека, пак, во стандардниот јазик акцентот е неупотреблив во контекстот на разликувањето на аористот од имперфектот.

Друга пречка во прифаќањето на аорисните форми од несвршените глаголи е тоа што би ја довело во прашање стандардноста на формите *јадев*, *јадеше*, *седев*, *седеше*... во нивната употреба наместо аористот, како што се прави сега во скопскиот говор. Имено, ако е правилно *Вчера седов цели два часа во кафулето Тренд*, тогаш зошто би било правилно и *Вчера седев цели два часа во кафулето Тренд* во ситуација кога е очигледно дека дејството е свршено?

И покрај тоа што веќе се произнесов ЗА употребата на аористот од несвршените глаголи, сепак, сметам дека треба да се допушти и употребата на имперфектот наместо аористот онака како што се прави тоа во скопскиот говор. Ако ги окарактеризираме овие форми како нестандардни, тоа би наишло на лош прием кај зборувачите што се навикнале на ваквата употреба. Освен тоа, голем дел од зборувачите од Скопје, но и од многу други делови на Македонија, не би се снашле со употребата на *јадов*, *јаде*, *седов*, *седе*, *плакав*, *плака* итн.

USE OF IMPERFECTIVE AORIST: FOR AND AGAINST

литературно		битолски		штипски		струмички		кумановски	
аор.	имп.	аор.	имп.	аор.	имп.	аор.	имп.	аор.	имп.
пив	пиев	-	пиев	пи	п'иеше	пиј'ах	п'ијаах	пи	п'иеше
пи	пиеше	-	пиеше	пи	п'иеше	пиј'а	п'иине	пи	п'иеше
пи	пиеше	-	пиеше	пи	п'иеше	пиј'а	п'иине	пи	п'иеше
пивме	пиевме	-	пиевме	п'име	п'иееме	пиј'ааме	п'ијааме	п'исмо	п'иесме
пивте	пиевте	-	пиевте	п'ите	п'иеете	пиј'аате	п'ијаате	п'исте	п'иесте
пија	пиеја	-	пиеја	п'ија	п'иеа	пиј'аа	п'ијаа	п'исва	п'иесва
јадов	јадев	јадов	јадев	јад'е	ј'адеше	јадех	ј'адаах	ед'е	'едеше
јаде	јадеше	јаде	јадеше	јад'е	ј'адеше	јад'е	ј'адеше	ед'е	'едеше
јаде	јадеше	јаде	јадеше	јад'е	ј'адеше	јад'е	ј'адеше	ед'е	'едеше
јадовме	јадевме	јадовме	јадевме	јад'еме	ј'адееме	јад'е:ме	ј'адааме	ед'есмо	'едесмо
јадовте	јадевте	јадовте	јадевте	јад'ете	ј'адеете	јад'е:те	ј'адаате	ед'есте	'едесте
јадоа	јадеа	јадоја	јадеја	јад'еа	ј'адеа	јад'еа	ј'адаа	ед'есва	'едесва
пеав	пеев	-	пеев	пеј'а	п'ееше	пеј'ах	п'ејаах	пој'а	п'оеше
пеа	пееше	-	пееше	пеј'а	п'ееше	пеј'а	п'ееше	пој'а	п'оеше
пеа	пееше	-	пееше	пеј'а	п'ееше	пеј'а	п'ееше	пој'а	п'оеше
пеавме	пеевме	-	пеевме	пеј'аме	п'е:еме	пеј'ааме	п'ејааме	пој'асм	п'оесмо
пеавте	пеевте	-	пеевте	пеј'ате	п'е:ете	пеј'аате	п'ејаате	о	п'оесте
пеаја	пееја	-	пееја	пеј'аа	пееја	пеј'аа	п'ејаа	пој'асте	п'оесва
								пој'асва	
спав	спиев	-	спиев	спа	сп'иеше	спиј'ах	сп'ијаах	спа	сп'иеше
спа	спиеше	-	спиеше	спа	сп'иеше	спиј'а	сп'иине	спа	сп'иеше
спа	спиеше	-	спиеше	спа	сп'иеше	спиј'а	сп'иине	спа	сп'иеше
спавме	спиевме	-	спиевме	сп'аме	сп'иееме	спиј'ааме	сп'ијааме	сп'асмо	сп'иесмо
спавте	спиевте	-	спиевте	сп'ате	сп'иеете	спиј'аате	сп'ијаате	сп'асте	сп'иесте
спаа	спиеја	-	спиеја	сп'аа	сп'иеја	спиј'аа	сп'ијаа	сп'асва	сп'иесва

литературно		битолски		штипски		струмички		кумановски	
аор.	имп.	аор.	имп.	аор.	имп.	аор.	имп.	аор.	имп.
-	бев	-	бев	б'еше	б'еше	-	бех	-	б'еше
-	беше	-	беше	б'еше	б'еше	-	б'еше	-	б'еше
-	беше	-	беше	б'еше	б'еше	-	б'еше	-	б'еше
-	бевме	-	бевме	б'еме	б'ееме	-	б'ееме	-	б'есмо
-	бевте	-	бевте	б'ете	б'еете	-	б'еете	-	б'есте
-	беа	-	беја	б'еа	б'еа	-	б'еа	-	б'есва
плакав	плачев	-	плачев	плак'а	пл'ачеше	плач'ах	пл'ачеше	плак'а	пл'ачеше
плака	плачеше	-	плачеше	плак'а	пл'ачеше	плач'а	пл'ачеше	плак'а	пл'ачеше
плака	плачеше	-	плачеше	плак'а	пл'ачеше	плач'а	пл'ачеше	плак'а	пл'ачеше
плакавме	плачевме	-	плачевме	плак'аме	пл'ачееме	плач'ааме	пл'ачааме	плак'асмо	пл'ачесмо
плакавте	плачевте	-	плачевте	плак'ате	пл'ачеете	плач'аате	пл'ачаате	плак'асте	пл'ачесте

плакаа	плачеа	-	плачеја	плак'аа	пл'ачеа	плач'аа	пл'ачаа	плак'асва	пл'ачесва
-	можев	-	можев	мож'е	м'ожеше	мож'ех	м'ожаах	мог'а	м'ожеше
-	можеше	-	можеше	мож'е	м'ожеше	мож'е	м'ооше	мог'а	м'ожеше
-	можеше	-	можеше	мож'е	м'ожеше	мож'е	м'ооше	мог'а	м'ожеше
-	можевме	-	можевме	мож'еме	м'ожееме	мож'ееме	м'ожаае	мог'асмо	м'ожесмо
-	можевте	-	можевте	мож'ете	м'ожеете	мож'еете	м'ожаате	мог'асте	м'ожесте
-	можеа	-	можеја	мож'еа	м'ожеа	мож'ее	м'ожаа	мог'асва	м'ожесва
седов	седев	-	седев	сед'е	с'едеше	сед'ех	с'едаах	сед'е	с'едеше
седе	седеше	-	седеше	сед'е	с'едеше	сед'е	с'ееше	сед'е	с'едеше
седе	седеше	-	седеше	сед'е	с'едеше	сед'е	с'ееше	сед'е	с'едеше
седовме	седевме	-	седевме	сед'еме	с'едееме	сед'ееме	с'едаае	сед'есмо	с'едесмо
седовте	седевте	-	седевте	сед'ете	с'едеете	сед'еете	с'едаате	сед'есте	с'едесте
седоа	седеа	-	седеја	сед'еа	с'едеа	сед'ее	с'едаа	сед'есва	с'едесва

Библиографија

1. Конески, Бл. (2004). *Граматика на македонскиот литературен јазик*. Скопје: Просветно дело.
2. Пановска-Димкова, И. (2002). *Лимитативната видска конфигурација во македонскиот јазик*. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
3. Станојоски, И. (2009). *Проблемот на интерференциите при изучувањето на македонскиот јазик во Полска и Украина*. Скопје : Станојоски И.
4. Станојоски, И. (2009). *Македонска мова*. Скопје : Станојоски И.
5. Станојоски, И. (2012). *Makedonština*. Скопје : Станојоски И.

Igor Stanojoski

Goce Delchev University, Republic of Macedonia

Use of Imperfective Aorist: For and Against

Abstract: This article is about forms of imperfective aorist in Macedonian language. The usage of these forms presently is very rare in western Macedonian dialects, especially in speech of younger population, while they are in regular usage in Eastern Macedonian dialects. We analyze usage of eight often-used verbs in four Macedonian dialects. In the dialect of the capital, Skopje, forms of imperfective aorist are practically abandoned.

Keywords: *aorist, imperfect, imperfective, Macedonian, dialects, verb.*

ГОД. III
БР. 5

ПАЛИМПЕСТ

ПАЛИМПЕСТ

VOL. III
NO 5